

Toespraak Wouter De Geest,

voorzitter Voka, Vlaams netwerk van ondernemingen

Uitgesproken op *Voka Rentrée* op 5 september 2022 in Bozar te Brussel

Premier, minister-president,

Ministers, staatssecretarissen, parlementsleden, partijvoorzitters,

Beste ondernemers,

Dames en heren,

We kijken een **recessie** in de ogen. Hoe diep en hoe lang, dat weten we niet. Maar dat we er binnenkort middenin zitten, is zeker. Een recessie die zal snijden en ons allemaal zal treffen. Het is een harde boodschap, maar het is de waarheid.

Onze ondernemingen geven **sterke noodsignalen**: zelfs zo sterk dat voor steeds meer bedrijven verder werken gewoon niet meer rendabel is en dat delen van onze economie stil dreigen te vallen.

In onze Voka-enquête zeggen één op de drie ondernemingen te overwegen de productie te verminderen of stop te zetten. Ondernemingen zeggen dat hun omzet dit en volgend jaar daalt; dat ze minder personeel zullen tewerkstellen; dat ze in grote mate beroep zullen moeten doen op tijdelijke werkloosheid.

Het is **bikkelhard ontwaken** bij deze Rentrée.

Deze crisis moeten we samen trotseren: ondernemingen, regeringen en werknemers. Het gaat om de toekomst van de Europese economie en industrie, het gaat om het behoud van onze welvaart, **en om de toekomst waar wij voor werken en ondernemen.**

Beste politici, en u bent hier met velen, waarvoor mijn appreciatie en dankbaarheid,

Wat ú de komende dagen en weken zult beslissen, is cruciaal voor de welvaart van alle inwoners van dit land. Uw taak is complex en belangrijk. **Bedankt voor uw engagement;** dat meen ik.

Hou bij alle beslissingen het langetermijnperspectief voor ogen, zonder de realiteit van vandaag uit het oog te verliezen.

Focus ondubbelzinnig op de concurrentiepositie van onze open economie. Dat is de hoeksteen waarop al de rest gebouwd is. Duurzame **koopkracht kan niet zonder concurrentiekracht.**

Rond **energie** moet er **NU meer gebeuren**. De situatie is acuut en bedreigend. De slagader van onze economie ligt open. We moeten NU, vandaag, het bloeden stelpen. Uitzonderlijke tijden vragen uitzonderlijke maatregelen.

Vlaamse regering: doe wat mag van Europa. Bied tijdelijke en doelgerichte steun aan onze meest getroffen energie-intensieve bedrijven. Implementeer het Europese Temporary Crisis Framework, net zoals Duitsland en Frankrijk al deden. Elke dag telt! Wacht niet tot de Septemberverklaring.

Federale regering; voer weer het systeem van tijdelijke werkloosheid in net als in coronatijden.

We moeten **ónze bedrijven** bijstaan. Het is een kwestie van fairness en een Europees gelijk speelveld.

Het bloeden stelpen is **niet genoeg**: we moeten fundamenteel iets doen aan de irrationele gasprijzen.

Daarbij is een **Europese aanpak noodzakelijk** om de prijzen te doen zakken en de markten terug tot rede te brengen. Een maatregel die Europa zelf kan nemen, is meer CO2-rechten in de markt brengen. Dit zal onze bedrijven niet meer CO2 doen uitstoten, maar zorgt wel voor een onmiddellijk positief effect op de concurrentiële positie van de Europese industrie ten opzichte van andere continenten. We moeten alle werkbare scenario's mee ondersteunen. Onze industrie móét gered worden. Whatever it takes. De klok tikt.

En we moeten samen **maximaal inzetten op energiebesparing en -efficiëntie**. Bedrijven beseffen dat en zien nu nog meer dan anders in dat ze moeten versnellen. Weer uit de Voka-enquête: de helft

van de bedrijven wil binnen nú en een jaar meer investeren in hernieuwbare energie: in zonnepanelen, energiebesparende maatregelen, batterij-opslag en windmolens. Dat is de weg!

Dames en heren,

We hebben de productiemiddelen voor **energie nodig in eigen land en in eigen hand**, meer dan vandaag. We moeten strategisch denken en handelen, en ons verzekeren van alle mogelijke vormen van energie: nucleair, wind, zon en gas.

We mogen de wegen naar de toekomst niet definitief afsluiten, ook niet de weg naar kerncentrales van een nieuwe generatie. Dit land heeft altijd opengestaan voor **technologische innovatie; dat moet zo blijven!**

De federale regering moet de deal afronden rond de verlenging van de twee jongste kernreactoren; en **niet met 10 jaar, maar wel met 20 jaar**. De situatie noopt daartoe. Als naast de twee centrales ook andere centrales verlengbaar zijn, in alle veiligheid indien het FANC dat zo stelt, dan moet ook dat grondig bekeken worden. Energie is immers de basis voor welvaart en de basis voor ondernemingen en gezinnen.

Dames en heren,

Onze huidige samenleving is ontworpen na de Tweede Wereldoorlog. Vakbonden, werkgevers en politiek hadden toen een gedeeld belang: vooruitgang en vrede. Vandaag is Europa opnieuw in oorlog. En **opnieuw moeten werkgevers, werknemers en de overheid een gemeenschappelijk doel nastreven**: onze opgebouwde welvaart in stand houden en de duurzame toekomst samen vormgeven.

Een nationale staking of het creëren van onrust rond de loonnormwet zijn nu dan ook absoluut niet aan de orde.

Beste vakbonden, luister naar uw vertegenwoordigers in de bedrijven. De werknemers op de vloer kennen en beseffen de ernst van de situatie vandaag. Ook zij zullen u vertellen dat we op een kantelpunt staan.

De **loonkosten** stijgen maar door en brengen werkgevers in moeilijkheden. We spreken nu al over meer dan 17% loonstijging in drie jaar tijd; dat is 26 miljard euro extra die moet worden opgehoest door de private sector.

De automatische loonindexering is niet houdbaar, en moet bijgestuurd worden. De energieprijzen jagen de lonen de hoogte in. Wanneer straks de energieprijzen normaliseren en zakken, dan zakken de lonen niet mee. Die blijven voorgoed op een hoog niveau vastgekleit en **hypothekeren onze concurrentiepositie en onze werkgelegenheid.**

Daarover moeten we praten met de vakbonden. Een indexsprong zal noodzakelijk zijn om de concurrentiekracht te vrijwaren maar we staan open voor sociale correcties in de vorm een koopkrachtpremie. Laat ons alstublieft dat gesprek voeren!

Het echte antwoord op de crisis zijn verregaande hervormingen en transitie. En **de beste tijd om te hervormen zijn crisissen!** De vele beloftes om dit land fundamenteel bij te sturen worden evenwel niet ingelost. De federale zomerakkoorden rond de arbeidsmarkt en de pensioenen waren op zijn zachtst uitgedrukt te mager. En het is ook wachten op fundamentele hervormingen in ons onderwijs, waar wij als bedrijfsleven onze verantwoordelijkheid willen in op nemen. Maak werk van een asymmetrisch arbeidsmarktbeleid zodat Vlaanderen eindelijk de krapte op de arbeidsmarkt adequaat kan aanpakken.

Als we de noodzakelijke transitie willen uitvoeren, moet ook onze infrastructuur volgen. En daar stopt het. In het **Ventilus**-dossier moet eindelijk beslist worden, en gebouwd worden. Zonder die nieuwe hoogspanningslijn heeft het geen zin om nog nieuwe windparken op zee te bouwen. We twijfelen, en overleggen nog maar eens terwijl de rest van de wereld niet stil staat.

Ons vergunningenbeleid moet afgestemd worden op het versneld mogelijk maken van duurzame en innovatieve projecten.

Dames en heren,

Lang geleden wanneer vanop het Belfort in een Vlaamse stad de stormklokken geluid werden, dan wist de hele gemeenschap: er is een dreiging op komst. Dan was het zaak om snel te mobiliseren op de Grote Markt en maatregelen te nemen die de gemeenschap zouden beschermen tegen naderend onheil. Iedereen deed mee, omdat iedereen wist dat het de enige manier was om have en goed veilig te stellen.

Als Vokavorzitter is het vandaag **mijn plicht om namens 18.000 Vlaamse ondernemingen de stormklokken luid te laten klinken**. En ik roep op om meer dan ooit samen te komen. Laten we in deze crisis de **krachten bundelen**, beste politici, om samen de toekomst te maken, en die niet

gewoon te ondergaan. **Laten we ondernemen**, beste ondernemers. Meer nog dan we ooit gedaan hebben.

Met Voka geloven we dat Vlaanderen een Europese topregio kan zijn in 2030. Een regio die vooroploopt op het vlak van duurzaamheid en innovatie. Bloeiende ondernemingen zijn de motor van zo'n Vlaanderen. Daarom lanceerden we in mei ons **Voka Groeimanifest**, door u allen onderschreven, met 11 concrete engagementen over hoe ondernemingen voor een betere wereld zorgen.

Een sterk Vlaanderen is ook goed voor België. Wallonië blijft de eerste handelspartner van Vlaanderen. We hebben er dan ook alle belang bij dat de Waalse regio opveert. Ik roep op om meer **hefbomen en bevoegdheden in handen van de regio's** te geven. Een beleid op maat is goed voor Vlaanderen én goed voor Wallonië. Daarom blijft een hervorming van onze staatsinrichting voor Voka een must.

Beste politici en ondernemers, we hebben meer dan ooit **elkaar nodig** in deze crisis. Spreek met elkaar en luister, en u zal de ander beter begrijpen. Begrip begint bij ontmoeting. En daar beginnen ook de oplossingen. Altijd. Samen. En daarom nodig ik u graag uit op de netwerkreceptie.

Ik dank u voor uw aandacht.

Wouter De Geest

Bozar Brussel, 5 september 2022